

Ne yazsa doğrudur, çünkü o Batılı bir yazardır!

● Rifat N. BALI

1 Eylül 1997 tarihinde bu vitrinde yayımlanan bir yazıda Türkiye'de mevcut olan Batı hayranlığına ve insan bir ömür olarak da Türk aydınlarının farklı yazarların Türkiye'ye ilgili yazılarına yaklaşımlarındaki çoğu zaman olumsuz, kimi zaman olumsuz, yanlışlıklarına dikkati çekmeye çalışmışım.

Türkiye'nin içinde bulunduğu "laik, laikçi" kutuplaşmanın ve ayrışmanın bir sonucu olarak Türk aydınlarının Batı'ya yaklaşımları da bundakilerden konulara göre değişmekte ve Batı'ya değerlendirmeleri de bu konuma göre şekillenmektedir.

"Laik" kesimdeki yazarlar tarafından Batı'ya bazen akılcıca bazen de güzel gibi duyulan hayranlık kimi zaman "İthal Türkiye" değerlerine kadar "nege, Ağustos ayının ilk

akşamında" sona ermiş olan bir diğer İstanbul Kültür ve Sanat Festivali'ni ardından yarı nostaljik ve mizahi bir üslupla yazılmış bulunan bir yazıda gazeteci Nihal Kuyucu Batı'nın üleri düzeydeki şartlarına sınırsızca duyularıyla iç geçirep bukinden sonra Türkiye'nin içinde bulunduğu çıkmazdan kurtulması için tek çarenen "yeni, ıygar ve çağdaş Türkiye"nin Batı'da fasos olarak imal edilip, Türkiye'de "montajlanması" olduğu sonucuna varmış (Nihal Kuyucu, "İthal Türkiye'm", Milliyet Pazır, 3 Ağustos 1997).

Batı'ya tapma ve Türkiye'den

Günümüzde Türk toplumunu ve siyasetini inceleyen onca yetkin ve derinliğine tahlil içeren araştırmalar ve kitaplar yayımlanır ve bunlarla ilgili Türk basınında üç-beş satırın ötesinde tanım yazısı çıkmazken, vasat bir İngiliz yazarının vasat olmanın çok altında ve hatalarla dolu bir kitabına tam sayfa ayrımanın, kriterleri ne olabilir ki?

tanımlama ürümlü kesme gibi aşırı bir seçti olan Sayın Nihal Kuyucu bu sıvrından dolayı da Batılı yazarlara karşı, doğal olarak, neredeyse sınırsız olumsuzluk duyulan içinde.

Kuyucu'nun gözünden kaçan

İnsan çok somut bir tezahürüne geçilmiş güncel bir diğer yazısında rastlandı. James Penifer'in yazmış olduğu ve Türkiye'yi tanımayan Batılı (özellikle İngiliz) okurlar için bir el rehberi niteliği taşıyan amaçsız içerik "The Turkish labyrinth-Atatürk and the new Islam" (Türk labirenti-Atatürk ve yeni İslam) kitabı için Milliyet gazetesinde neredeyse tam sayfa ayırıldığı kitap tanıtım bölümünde, Nihal Kuyucu kitabın bazı eksik yanları olmasına işaret ettikten sonra, son tabloda kitabı Türk okuruna olumlu ve övücü bir şekilde tanıttı. (Nihal Kuyucu "Türk ölmek çok zor" Milliyet 5 Eylül 1997).

Ancak yazın dünyasını son derece yakından izlemesi gereken Sayın Kuyucu'nun gözünden kaçması olan ayta kitapla ilgili bir diğer önemli eleştiri yazısı da Milliyet gazetesindeki yazı yayımlandıktan yaklaşık on gün önce İstanbul'da çıkan başka bir dergide yayınlandı. Türk sanat ve kültürünü konu eden,

İngilizce olarak yayımlanan ve Türkiye'de yayıncıların ve İngilizce'de yayıncıların Türkiye'ye bağlanıp Türkiye'yi yakından izleyen İngiliz okurların beğeni alan Corvaccius deginisiz son sayısında Norman Süsser imzalı ve "A labyrinth of errors" (Bir hatalar labirenti)

başlık eleştiri yazınsızca yazar James Penifer'in kitabında yer alan bir dişi olgusud ve tarihsel hataları sıraladı. Daha sonra hiçbir şekilde bir İngiliz hembeherliği duygusu ve dayanışmasına kapılmadan, kitabı gayet nesnel ve acımasız bir şekilde eleştirdi, yenden yene vurdu, ve son

söz olarak James Penifer'in kitabının, aynı içindeki diğer kitaplarla birlikte, Marmara Demiri'nin kılıfı olanın derinliğine girmişliği gerektiği sonucuna vardı!

Diginisiz Batı hayranlığı!..

Batı'ya tapma derecesinde inermeye ve kendimizi de neredeyse sadomazoist bir şekilde eleştirme ve aşağılama arasında gidip gelen basma kalıp davranışların ne derece yanlış ve peşin yanlış olduğu Sayın Nihal Kuyucu'nun bu kitabı tamamken takındığı yanlış yaklaşımlarında pek bazir bir şekilde görülebilir. Görünümde Türk toplumunu ve siyasetini inceleyen onca yetkin ve derinliğine tahlil içeren araştırmalar ve kitaplar yayımlanır ve bunlarla ilgili Türk basınında üç-beş satırın ötesinde tanım yazısı çıkmazken, vasat bir İngiliz yazarının vasat olmanın çok altında ve hatalarla dolu bir kitabına tam sayfa ayrımanın, söz konusu yazarın Sayın Kuyucu'nun gözünde Batılı olmasının dolayısıyla peşinen kazanılması önemli bir ayrıcalığı olmasının ötesinde, pek bir anlamı yoktur.

Herhalde yüksek tirajlı Türk basınında herhangi bir Türk yazarın tam sayfalık kitap tanıtımına marhar olması için de bu yazarın uzam süre Batı'da yazmış olmasın, dışinece fikirlerini Batı'ya göre ayarlamış olmasın, sonra da Türkiye'ye "İthal" gelmesi gerekir ki, o zaman yüksek tirajlı medyamızın itibarına marhar olmasın!